

Sanasto, luku 12

Sanastoa alalukuun 12.1

armeija jonkin maan sotilaat ja muut sotavarusteet. Esimerkiksi ”Suomen armeija” tarkoittaa Suomen sotilaita ja sotavälineitä.

armeijaan → armeija

armeijalla → armeija

armeijalle → armeija

aseilla → ase

aseita → ase

ase väline taistelussa. Esimerkiksi tykit, miekat ja pistoolit ovat aseita.

bolsevikki Leninin kannattaja

bolsevikit → bolsevikki

diktaattori sellainen ihminen, joka hallitsee (→ hallita) maata kokonaan yksin

diktaattorina → diktaattori

edustaja ihminen, joka toimii jonkin maan tai ryhmän puolesta. Esimerkiksi jos poliitikko menee ulkomaille puhumaan Suomen asioista, hän on Suomen edustaja.

edustajat → edustaja

evakko ihminen, joka on siirretty turvaan esimerkiksi sodan takia toiseen paikkaan

evakkoon pakoon, turvaan

evakoiden → evakko

haavoittua (1) loukkaantua pahasti, saada paha haava tai muu vamma sodassa

haavoittui → haavoittua

hallita (5) käyttää (usein tärkeintä) valtaa. Esimerkiksi ”kuningas hallitsee maata” tarkoittaa, että kuningas päättää kaikista maan asioista.

heikko vahvan vastakohta tässä yhteydessä: sellainen, jolla on vain vähän voimaa

heikolta → heikko

itsenäinen tässä yhteydessä: oma valtio, joka ei ole osa jotakin toista maata

itsenäisenä → itsenäinen

itsenäistyi → itsenäistyä

itsenäistyä (1) tulla itsenäiseksi, tässä yhteydessä: irrota toisesta maasta ja perustaa oma maa eli valtio. Esimerkiksi ”Suomi itsenäistyi” tarkoittaa, että Suomi irtosi Venäjältä ja Suomesta tuli oma valtio.

kannakselta → kannas

kannaksen → kannas

kannas alue, joka on kahden veden välissä

karu tässä yhteydessä: sellainen, missä on vähän mukavuuksia ja jossa oleminen ja eläminen vaatii ihmiseltä paljon

karuihin → karu

kylä paikka, jossa asuu ihmisiä. Pieni ryhmä taloja muodostaa kylän. Kylä on pienempi kuin kaupunki.

kylään → kylä

lama aika, kun taloudella (→ talous) menee huonosti: ihmisillä ei ole töitä ja rahaa on vähän

laman → lama

laukauksia → laukaus

laukaus pamaus, joka kuuluu, kun aseella (esimerkiksi pistoolilla) ammutaan tai yleisesti se, kun aseella ammutaan

majoitettiin → majoittaa

majoittaa antaa nukkumapaikka tai asumispaikka

menettää (1) joutua antamaan pois jotakin. Jos ihminen menettää esimerkiksi kaikki rahansa, hänellä ei enää ole rahaa.

murre puhekielen muoto. Samalla kielellä voi olla monta murretta eli tapaa, miten kieltä puhutaan. Samaa kieltä mutta eri murretta puhuvat eri tavalla, mutta ymmärtävät toisiaan. Suomen kieli jaetaan esimerkiksi itä- ja länsimurteisiin.

oli vallannut → vallata

olosuhde tilanne, se millaiset olot on. Esimerkiksi ”huonot sääolosuhteet” tarkoittaa, että sää on huono.

olosuhteisiin → olosuhde

perustelu selitys sille, miksi jokin asia pitää tehdä

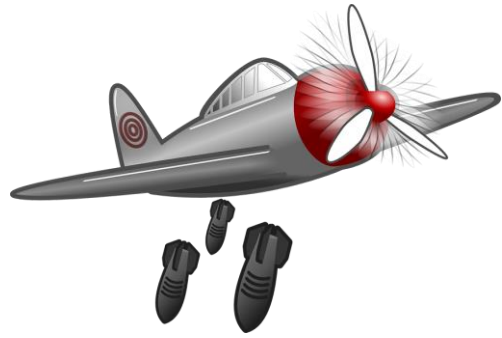
perusteluja → perustelu

perääntymään → perääntyä

perääntyä (1) lähteä pakoon, kääntyä takaisin, vetäytyä, peruuttaa

pommituksissa → pommitus

pommitus se, kun pudotetaan pommeja tai pommi lentokoneesta sodassa. Pommi on ase, joka räjähtää, kun se osuu maahan.

Kuva: OpenClipart-Vectors/Pixabay

puolustus tässä yhteydessä: se, miten maa suojaa omaa maataan, jos toinen maa hyökkää

puolustustaan → puolustus

raja esimerkiksi kahden valtion välille sovittu ”viiva”, joka erottaa maat toisistaan on raja. Kohta, jossa maa tai kaupunki vaihtuu toiseksi, on raja.

rajaa → raja

rajan → raja

rauhanneuvottelu (yhdyssana: rauha + neuvottelu) keskustelu, jossa sovitaan rauhasta

rauhanneuvotteluihin → rauhanneuvottelu

rintama taistelupaikka, se paikka, jossa sodassa käydään taisteluja eli taistellaan

rintamilla → rintama

salainen sellainen, joka on salaisuus ja josta tietää vain muutama ihminen

salaisen → salainen

seurasivat → seurata

seurata (4) tässä yhteydessä: tarkkailla, katsoa

sisukkaasti → niin että ei luovuta helposti

sisukas sellainen, jolla on sisua eli joka ei luovuta helposti

sisukasta → sisukas

siviili tässä yhteydessä: sellainen ihminen, joka ei kuulu armeijaan eli ei ole sotilas. Sodassa niitä, jotka eivät ole sotilaita, sanotaan siviileiksi.

siviiliä → siviili

sopeutua (1) tässä yhteydessä: tottua, muuttua niin, että pystyy elämään hyvin uudessa paikassa

sopeutuminen → sopeutua

suurhyökkäyksen → suurhyökkäys

suurhyökkäys (yhdyssana: suur + hyökkäys) iso hyökkäys eli toisen maan alueelle meneminen todella isolla voimalla eli monien sotilaiden ja aseiden kanssa

taistelu tappeleminen toista maata vastaan sodassa, osa sotaa

taisteluihin → taistelu

talous rahan liikkuminen, esimerkiksi ostaminen ja myyminen ovat osa taloutta

tekosyy (yhdyssana: teko- + syy) valheellinen, ei oikea, syy tai selitys sille, miksi jotakin tehdään

tekosyyn → tekosyy

tukikohdiksi → tukikohta

tukikohta (yhdyssana tuki + kohta) tässä yhteydessä: paikka, jota voi käyttää apuna taistelussa. Tukikohdassa voi olla esimerkiksi aseita tai sotilaita tai sieltä voidaan tarkkailla alueita.

tykillä → tykki

tykit → tykki

tykki ase, jolla voidaan ampua isoja ammuksia.

SA-kuva

urhea rohkea, reipas

urheista → urhea

vaatimukseen → vaatimus

vaatimus se, mitä toinen haluaa, vaatii tai pyytää. Esimerkiksi jos sanon ”haluan, että tulet tänne” se on vaatimus, että sinun pitäisi tulla tänne.

vallata (3) ottaa itselleen

valloittaa (1) tehdä valloitus eli ottaa maata joltakin toiselta maalta

vapaaehtoisesti ilman, että tarvitsee pakottaa

varuste tavarat eli välineet, joita tarvitaan ja käytetään johonkin tiettyyn asiaan. Esimerkiksi urheiluvarusteet ovat tavaroita, joita tarvitaan urheilussa.

varusteita → varuste

vastustaa (1) olla jotakin vastaan, olla hyväksymättä, haitata jotakin. Esimerkiksi ”vastustan rasismia” tarkoittaa, että ei pidä rasismista ja yrittää toimia niin, että rasismia ei olisi.

vastustamaan → vastustaa

vihamielinen (yhdyssana viha + mieli) on vihainen jollekulle tai jotakuta kohtaan. Esimerkiksi ”hän suhtautui naapuriinsa vihamielisesti” tarkoittaa, että joku suhtautui naapuriin vihaisesti.

vihollinen ystävän vastakohta. Joku tai jotakin, jonka kanssa on → vihamielinen suhde

vihollisia → vihollinen

ylivoima kun toisella maalla on esimerkiksi sodassa enemmän voimaa, sillä on ylivoima. Esimerkiksi jos jalkapallopelissä toisella joukkueella on enemmän pelaajia kuin toisella, isommalla joukkueella on ylivoima.

ylivoimaa → ylivoima